

ISSN 2080-0878

REDAKCJA
 tel. 662 061 331

REKLAMA

tel. 516 836 355

Tanie Dachy
Jabłonowo

sprzedaż - pomiar - montaż

- Dachy • Rynny • Akcesoria
- Garaże • Okna
- Obróbki blacharskie

GMINA PŁUŻNICA
Rozdysponowali
fundusz sołecki

str. 3

WĄBRZEŻNO
Zmiana organizacji
ruchu – potrzebna czy
nie?

str. 5

GMINA PŁUŻNICA
Aktywność
nagrodzona

str. 7

CZWARTEK

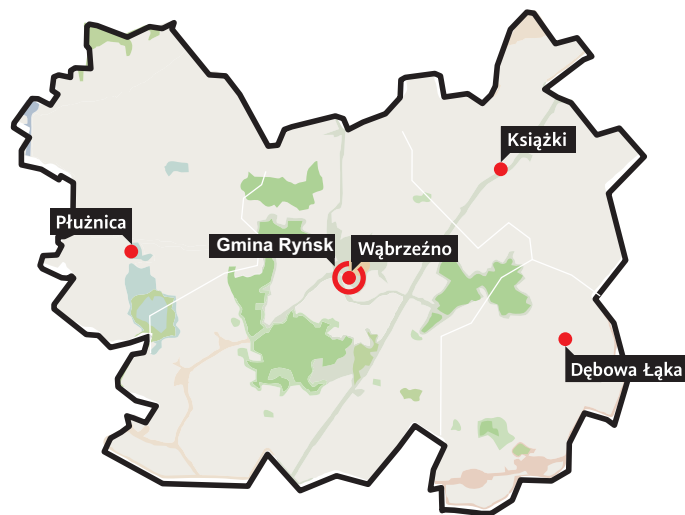
5 PAŹDZIERNIKA 2023

ISSN: 2080-0878

2,99 zł
 w tym 5% VAT

nr 40/2023 (754)

CWA

TYGODNIK REGIONU WĄBRZESKIEGO

Są powody do świętowania

WĄBRZEŻNO ➤ Wąbrzeski ratusz zaprasza na uroczyste zakończenie jednej z ważniejszych tegorocznych inwestycji pn. „Budowa ulic Akacjowej i Okrężnej w Wąbrzeźnie”. Oficjalna uroczystość odbędzie się w środę 11 października o godz. 13.00 przy ulicy Akacjowej, gdzie zaproszeni goście przetną symboliczną wstęgę

Uroczystości będzie towarzyszyć konkurs plastyczny dla dzieci pod hasłem „Dumni z Wąbrzeźna”. Grupy dzieci i uczniów na nowej jezdni ul. Akacjowej będą rysować kredą na asfalcie to, co im najbardziej podoba się w Wąbrzeźnie. – Zapraszamy do wspólnego świętowania kolejnego sukcesu naszego miasta. Do zobaczenia 11 października! – zachęcają organizatorzy.

Urzednicy podkreślają, że nowa droga poprawi komfort i bezpieczeństwo podróżowania po naszym mieście. – Przy tych nowych odcinkach powstanie osiedle mieszkaniowe,

a w jednym z bloków urządzony zostanie żłobek. To tutaj budowana jest galeria handlowa. Niebawem ten teren zaludni się i zyska zupełnie nowe oblicze – mówi burmistrz Tomasz Zygnarowski.

W ramach zadania przebudowany został gruntowy odcinek ulicy Okrężnej o długości 685 m oraz dobudowano 238 m odcinka drogi do ulicy Akacjowej. Roboty drogowe wykonała wąbrzeska firma DRO-BUD. Na tę inwestycję samorząd miejski zdobył 2,8 mln zł z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg oraz 1 mln zł z Wojewódzkiego Funduszu

Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Do wydatków 1 mln zł dołożył również Smart Park Gadomski spółka komandytowa z Warszawy. Ogólny koszt robót drogowych wyniósł 5 mln 705 tys. 061,78 zł.

Inwestycja objęła budowę sieci kanalizacji deszczowej, oświetlenia i kanału technologicznego. Przy przebudowywanym odcinku ul. Okrężnej wybudowana została ścieżka pieszo-rowerowa o nawierzchni bitumicznej. Nowy odcinek ul. Akacjowej połączył tę ulicę z ul. Okrężną.

dokończenie na str. 5

OGŁOSZENIE

Mariusz

Kałużny
„Popieram”
- Patryk Jaki

 Lista **PiS**

Miejsce nr

8

Materiał wyborczy KW Prawo i Sprawiedliwość

Śniadanie biznesu

WĄBRZEŻNO ▶ Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna wraz z Urzędem Miasta Wąbrzeźno zapraszają przedsiębiorców z Wąbrzeźna oraz powiatu wąbrzeskiego na śniadanie biznesowe, które odbędzie się we wtorek 10.10 o godz. 9:00 w WDK

Udział w spotkaniu jest bezpłatny, ale wymaga wcześniejszej rejestracji na stronie Pomorskiej SSE. Będzie to już kolejne spotkanie biznesowe. Wcześniej – przed pandemią – odbyły się cztery. – Cieszymy się, że możemy kontynuować tę inicjatywę i wspierać lokalnych przedsiębiorców – podkreślają organizatorzy. Jak zapowiadają, spotkanie może stanowić doskonałą okazję do nawiązania kontaktów, wymiany doświadczeń i poznania nowych możliwości rozwoju biznesu w regionie.

Spotkanie będzie poświęcone następującym tematom: inwestycje w Wąbrzeźnie – plan działań

na najbliższe miesiące przedstawi burmistrz Tomasz Zygnarowski; poznaj nowych przedsiębiorców na mapie regionu: AMPLUS Sp. z o.o. – nowy inwestor w Wałyczu; ALOXE Polska Sp. z o.o. – nowy inwestor w Wąbrzeźnie; zwolnienie z podatku dochodowego na nowe projekty inwestycyjne w ramach programu „Cała Polska Strefą” – omówi Weronika Leszniewska z Pomorskiej SSE; Urząd Skarbowy Przyjazny Przedsiębiorcy – aktualności i najważniejsze zmiany dla przedsiębiorców przedstawi przedstawiciel Urzędu Skarbowego w Wąbrzeźnie.

Dla uczestników spotkania

przewidziany jest poczęstunek. Udział w wydarzeniu jest bezpłatny, jednak wymaga wcześniejszej rejestracji na stronie Pomorskiej SSE. Liczba miejsc jest ograniczona, dlatego organizatorzy proszą o szybką rezerwację. Można jej dokonać pod linkiem: <https://www.strefa.gda.pl/wydarzenia/122-sniadanie-biznesowe-dla-przedsiębiorców-w-wąbrzeźnie>. – Serdecznie zapraszamy wszystkich zainteresowanych rozwojem swojej działalności gospodarczej i współpracą z innymi podmiotami na rynku – zachęcają organizatorzy.

(oprac. krzan)

OGŁOSZENIE

KALINOWSKA MONIKA EWA

KW Prawo i Sprawiedliwość

MIEJSCE

7

PiS

*Czas na dialog,
który łączy.*

Mam 44 lata i 18 - letnią córkę, którą wychowałam sama. Od kilkunastu lat jestem pracownikiem samorządowym, obecnie pracuję na stanowisku Dyrektora Biura Burmistrza w Urzędzie Miasta w Rypinie, ponadto jestem członkiem Zarządu Powiatu Rypińskiego. Posiadam wykształcenie wyższe. Jestem mgr inż. ochrony środowiska. Ukończyłam także studia podyplomowe na kierunkach: Administracja Publiczna, Bezpieczeństwo i Higiena Pracy, Akademia Menedżera oraz Master of Business Administration. Ogromną radość sprawia mi współpraca z organizacjami pozarządowymi, jestem członkiem Stowarzyszenia Tradycja i Rozwój.

Wąbrzeźno

Dobre wieści

27 września br. burmistrz Tomasz Zygnarowski opublikował kilka dobrych informacji.

Włodarz miasta nazwał swój wpis „newsy z rana”; a że były one dobre to warto sprawdzać wiadomości nawet przed wypiciem porannej kawy. Cytujemy post zamieszczony przez burmistrza Tomasza Zygnarowskiego:

– „Dostaliśmy 80% dofinansowania do przebudowy 4 przejść dla pieszych: dwóch na Gen. Hallera, jednego koło Lidla i jednego koło ogródka jordanowskiego – będzie jasno, bezpiecznie i nie tak trudno dla kierowców; w przetargu na przebudowę ulic Jasna i Wierzbowa

wpłynęły dzisiaj dwie oferty – nie jest źle. Jasną przebudujemy w tym roku, Wierzbową w przyszłym; SIM Nowy Dom dostał pozwolenie na budowę bloku i żłobka – niebawem rusza nabór chętnych na mieszkania; finiszujemy z projektem ogródka śródmiejskiego przy ul. Strażackiej; 10 października wraz ze Strefą Ekonomiczną organizujemy Śniadanie z Przedsiębiorcami; przygotowujemy świetny program dla przyszłych mam – szczegóły wkrótce”.

Oprac. B. Walas

Gmina Ryńsk

Remont za milion

Zakończono realizację zadania pn. „Przebudowa drogi gminnej nr 070288C w Ryńsku”. W ramach robót wykonano przebudowę drogi gminnej na odcinku o długości 968 m.

Wykonano m.in. nawierzchnię jezdni z betonu asfaltowego o szerokości 5,0 m wraz z podbudową, obustronne pobocza o szerokości 0,75 m umocnione kruszywem łamanym oraz zjazd do posesji i na pola z kruszywa łamanego. Zamontowano oznakowanie pionowe. Droga gminna nr 070288C łączy się bezpośrednio z drogą powiatową nr 1717C oraz z pośrednio z drogą wojewódzką nr DW 551.

Przebudowa drogi zapewniła spójność sieci dróg publicznych.

Na realizację ww. zadania wojewoda kujawsko-pomorski udzielił Gminie Ryńsk dofinansowania w kwocie 540 712,00 zł ze środków pochodzących z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg. Łączny koszt robót drogowych w ramach przedsięwzięcia to kwota około 1,1 mln zł.

(ak), fot. nadesłane

Rozdysponowali fundusz sołecki

GMINA PŁUŻNICA ➤ Na przełomie sierpnia i września władze gminy Płużnica zorganizowały zebrania sołeckie. Celem spotkań samorządowców z mieszkańcami było przyjęcie planów, na co w przyszłym roku wydać środki z funduszu sołeckiego. Warto podkreślić, że w roku 2024 sołectwa z gminy Płużnica będą dysponować rekordową kwotą ponad 774 tysięcy złotych na realizację potrzeb swoich miejscowości

Tegoroczne zebrania sołeckie zostały przeprowadzone w dwudziestu sołectwach, funkcjonujących na terenie gminy. Odbływały się one w ciągu kilku tygodni, tj. między 28 sierpnia, a 18 września. Jak informuje urząd gminy, wszystkie one trwały łącznie 29 godzin i 20 minut. W zebraniach sołeckich wzięło udział 347 mieszkańców, co stanowi 7,48 % ogólnej liczby osób zamieszkujących gminę Płużnica.

Uczestnicy spotkań dyskutowali o propozycjach wniesionych do budżetu funduszu sołeckiego poprzez sołtysów i rady sołeckie oraz proponowali własne działania. Wśród wielu przedsięwzięć zgłoszonych do wykonania zaplanowano m.in. środki na bieżące utrzymanie świetlic, placów zabaw, zakup kruszywa na drogi gminne czy imprezy integracyjne. Planowane są również zadania inwestycyjne, np. przebudowa placu

zabaw w miejscowości Płużnica, budowa chodnika w miejscowości Orłowo czy zakup wiat przystankowych dla sołectwa Czaple.

Zgłaszane we wnioskach przedsięwzięcia musiały spełniać trzy podstawowe warunki: 1. są to zadania własne gminy; 2. mają poprawiać warunki życia mieszkańców; 3. muszą być zgodne ze strategią rozwoju gminy. Ponadto wójt gminy Płużnica Marcin Skonieczka podczas spotkań w sołectwach przedstawiał efekty realizowanej aktualnie strategii rozwoju, jak też zaprezentował zebranym założenia do nowej strategii. Wójt omówił również ubiegłoroczne i tegoroczne inwestycje oraz przybliżył sytuację finansową gminy.

Podczas zebrań również sołtyski i sołtysi przedstawiali sprawozdania z wykonania funduszu sołeckiego za 2022 r. i propozycje zmian w tegorocznym planie wydatków.

(oprac. krzan)
fot. (nadesłane)

Gmina Płużnica

Poprawią się drogi

W ciągu najbliższego roku droga powiatowa Trzcianek – Nowa Wieś Królewska zostanie zmodernizowana. W kwietniu władze powiatu wąbrzeskiego podpisały umowę na przebudowę tej trasy.

Przedsięwzięcie zostanie sfinansowane ze środków własnych powiatu oraz budżetu gminy Płużnica. Wartość inwestycji to prawie 6,5 mln złotych, w tym ok. 1,67 mln złotych zapłaci gmina. Jak poinformował Urząd Gminy w Płużnicy, początek zaplanowanej do przebudowy drogi położony jest w km 0+000 w miejscowości Nowa Wieś Królewska, zaś kończy na skrzyżowaniu z drogą Wojewódzką nr 548 Stolno-Wąbrzeźno, w miejscowości Trzcianek.

W wyniku przeprowadzonego postępowania przetargowego wykonawcą inwestycji została firma Zakład Drogowo-Budowlany Rogowo. Całkowita wartość zadania wyniesie 6 mln 464 tys. 253,07 zł, w tym 1 mln 668 tys. 845,82 zł stanowi wkład własny gminy Płużnica. Okres realizacji przedsięwzięcia zaplanowano na 14 miesięcy od dnia podpisania umowy z wy-

konawcą.

– Drogi powiatowe na terenie gminy Płużnica są w bardzo złym stanie. Z przeprowadzonej przeze mnie analizy wynika, że w latach 2016-2021 zaledwie 8,5% wydatków na drogi powiatowe, powiat wąbrzeski przeznaczył na drogi na naszym terenie – mówi wójt Marcin Skonieczka. – We wszystkich innych gminach te nakłady były większe. Dodam, że stanowimy 14% mieszkańców powiatu. Mam więc nadzieję, że w kolejnych latach władze powiatu znacznie poprawią te statystyki – dodaje wójt gminy Płużnica.

W ramach inwestycji przebudowana zostanie droga o długości 4370 m, z czego 3823 m znajduje się na terenie gminy Płużnica. Szerokość zmodernizowanej drogi wynosić będzie 5 metrów.

(oprac. krzan)
fot. (nadesłane)

OGŁOSZENIE

2 ☒

Polska równych szans

Marcin

Skonieczka

Kandydat do Sejmu

TRZECIA
DROGA

20
50

Polska 2050
Szymona Hołowni

Sfinansował KKW Trzecia Droga PSL – PL2050 Szymona Hołowni

Piąta edycja akcji #sadziMY

LASY PAŃSTWOWE ▶ Na wielkie narodowe sadzenie drzew leśnicy przygotowali milion sadzonek. Można je było dostać we wszystkich nadleśnictwach w Polsce.

Każde drzewo to ostoja życia. Miejsce gniazdowania ptaków, siedlisko owadów i mikroorganizmów. Dla człowieka – cień w letnie upały, czystsze powietrze, osłona przed wiatrem i kojąca nerwy zieleń. W pierwsze dni października leśnicy znów zaprosili Polaków do ogólnopolskiego sadzenia drzew. Punkt kulminacyjny akcji #sadziMY miał miejsce we wtorek 3 października na terenie Nadleśnictwa Suchedniów (RDLP w Radomiu). Tam drzewa sadziła para prezydencka. Prezydent Andrzej Duda i jego żona Agata Kornhauser-Duda nie tylko patronują przedsięwzięciu od jego pierwszej edycji, ale także sami, własnym przykładem, zachęcają do działania. – Po raz piąty rusza akcja #sadziMY. Jak co roku bierzemy w niej udział i serdecznie do tego zachęcamy – mówił prezydent.

Na stronie Banku Danych o Lasach, bd.lasy.gov.pl można sprawdzić, gdzie znajdują się siedziby nadleśnictw. Po odbiór drzewek warto było przyjść z własnym opakowaniem, które

zabezpieczyło korzenie drzew przed wysuszeniem. Drzewka można przechować przez kilka dni przed wysadzeniem, układając płasko na gruncie i przysypując korzenie wilgotnym piaskiem.

Akcja odbyła się z dużym powodzeniem w naszym regionie. Koordynowała ją Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Toruniu, działając razem z lokalnymi nadleśnictwami, jak choćby Nadleśnictwo Skrwilno, Golub-Dobrzyń i Dobrzejewice. Wszędzie przedsięwzięcie spotkało się z dużym zainteresowaniem i uznaniem.

– Zakończyła się trwająca 2 dni akcja #sadziMY. Była to piąta edycja akcji, a więc już większość z Państwa ją kojarzy i od miesiąca niektórzy dopytywali, kiedy będą sadzonki? We wszystkich nadleśnictwach i przy biurze Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu wydaliśmy w ciągu tych dwóch dni prawie 24 tysiące drzew. Do Waszych ogrodów i na działki trafiły sosny, świerki, buki, graby, klony, brzozy, lipy, dęby, jarząby, bzy,

jabłonie i wiele innych gatunków drzew leśnych. Niektórzy przyszli, inni przyjechali samochodem, rowerem lub... wózkiem. W pojedynkę, w parze, rodzinie, z przyjaciółmi. Najważniejsze, że każdy dostał i posadził swoje drzewko. Taka właśnie jest idea tej akcji. Dbajcie o nowe pokolenie drzew, one odwdzięczą się Wam niedługo pięknym widokiem za oknem, a w przyszłości cieniem w upalne dni – podsumowuje Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Toruniu.

O tym jak cenna i trafiona jest to akcja, świadczy nie tylko liczny udział mieszkańców poszczególnych miast i miejscowości, ale także pochlebne komentarze w internecie. Najważniejsze, że pożytek z nowo posadzonych drzew będziemy mieć wszyscy przez długie lata. Mała sadzonka, którą każdy mógł otrzymać, to początek wielkiej przygody. Wyrosłe z niej drzewo w ciągu swojego życia zapewni nam tlen, oczyści powietrze, złagodzi zmiany klimatu, stanie się delikatnym siedliskiem wielu organizmów, a w przyszłości dREW-

no z niego powstałe może stworzyć komuś dom. Lasy zajmują już trzecią część obszaru Polski. Leśnicy co roku sadzą 500 milionów drzew, ale wszyscy możemy iść w ich ślady i zrobić coś ważnego dla naszego otoczenia.

Polskie lasy są w świetnej kondycji. U progu jubileuszu setnej rocznicy powstania Lasów Państwowych konsekwentnie kontynuują działania na rzecz zwiększania lesistości kraju, która obecnie wynosi 29,6 proc. Oznacza to, że lasy zajmują niemal trzecią część Polski.

Na początku października leśnicy ponownie zaprosili Polaków do ogólnopolskiego sadzenia drzew. Każdy chętny mógł zgłosić się do najbliższego nadleśnictwa, by odebrać sadzonkę i zasadzić ją na własnym gruncie. W Polsce jest 429 nadleśnictw. Wszystkie razem przygotowały milion sadzonek różnych gatunków drzew i krzewów. Leśnicy rozdawali je w poniedziałek i wtorek 2 i 3 października, między 9.00 a 15.00. Stoiska z sadzonkami można też było spotkać w centrach niektórych

miast.

Jak podkreśla Józef Kubica, dyrektor generalny Lasów Państwowych: – Lasów nigdy nie jest za dużo. Sumiennie realizujemy założenia Krajowego Programu Zwiększania Lesistości, czyli tworzymy warunki do zwiększenia lesistości Polski do 33 proc. w 2050 r. Dążymy do tego, by Polska była jeszcze bardziej zielona. Dla dobra przyrody, dla komfortu życia Polaków, dla rozwoju naszej gospodarki.

Przypomnijmy. Podczas pierwszej edycji #SadziMY prezydent wraz z małżonką odnawiali las w toruńskim Nadleśnictwie Ryteł (zniszczonym przez huragan w 2017 r.). Wtedy z udziałem pary prezydenckiej ok. 1300 osób odnawiało powierzchnię 100 ha – jedną z wielu zniszczonych przez huragan stulecia. W leśnictwie Jakubowo niedaleko Rytle posadzono dęby na specjalnie przygotowanych powierzchniach. Na każdej placówce posadzono 14 sadzonek, łącznie ponad 300 tys. drzewek.

(artykuł sponsorowany)

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Toruniu

ul. Mickiewicza 9, 87-100 Toruń
tel. 56 65 84 366, 56 65 84 300, tel. kom. 608 660 746
rdlp@torun.lasy.gov.pl

Zmiana organizacji ruchu

– potrzebna czy nie?

WĄBRZEŹNO ▶ Od 30 września na ul. ks. gen. W. Kiedrowskiego w Wąbrzeźnie obowiązuje nowa organizacja ruchu drogowego. Ulica stała się podporządkowana, zaś pierwszeństwo przejazdu otrzymała ul. Okrężna, a dokładniej mówiąc – jej nowo wybudowany odcinek od skrzyżowania z ul. 11 Listopada do skrzyżowania z ul. ks. gen. W. Kiedrowskiego. Nie wszyscy wąbrzeźnianie są zadowoleni z takiego rozwiązania. Przewidują, że może to doprowadzić do niebezpiecznych zdarzeń drogowych

Po opublikowaniu informacji na facebook'owej stronie urzędu miasta w sieci rozgorzała dyskusja sceptycznych wobec zmian mieszkańców. Wielu z nich nie mogło dopatrzeć się logicznego uzasadnienia dla takiego rozwiązania. Do dyskusji włączył się burmistrz Tomasz Zygnarowski, który rzeczowo wyjaśnił, dlaczego ulica ks. gen. W. Kiedrowskiego straciła pierwszeństwo przejazdu.

– Zmiana organizacji ruchu jest związana z realizacją inwestycji pn. Budowa ulic: Okrężnej i Akacjowej w Wąbrzeźnie. W ramach tej inwestycji dobudowano odcinek ul. Okrężnej oraz odcinek ul. Akacjowej, który połączył tę ulicę z ul. Okręż-

ną – poinformował burmistrz. – Wczytując się w gorącą dyskusję, dotyczącą wprowadzanej zmiany organizacji ruchu na ulicy Kiedrowskiego, przedstawiam nasze założenia, które mają wpływ na podjętą decyzję. Przede wszystkim wybudowana droga Okrężna to ulica nastawiona na przebieg ciężkiego i dużego ruchu. Ma 7 metrów szerokości, wybudowana jest na bardzo silnej podbudowie, wyposażona w ścieżkę pieszorowerową o szerokości 3,5 metra. W świetle faktu, że łączy dużą ulicę Kiedrowskiego z obwodnicą miasta i wiedzie przez tereny inwestycyjne, jej priorytet jest nieporównywalnie wyższy niż ulic Bukowej, Grabowej i Aka-

cjowej, które mają charakter osiedlowy – tłumaczy burmistrz Zygnarowski. – Ulicą Okrężną zapewne przekieruje się znaczna część ruchu, również ta do ulicy Akacjowej. Jestem przekonany, że intensywny rozwój zabudowy przy ulicy Okrężnej spowoduje, iż ruch na niej będzie wielokrotnie większy niż na Bukowej. Ponadto już pod koniec listopada otwarty zostanie park handlowy przy tej ulicy. Zmiana została pozytywnie zaopiniowana przez wszystkie organy opiniujące bezpieczeństwo ruchu w mieście. Nie jest to więc decyzja jednej osoby podjęta zza biurka. Poparta została przez specjalistów od ruchu. Chodzi w tym wszystkim

o podwyższenie bezpieczeństwa Osiedla Marysieńka, zmniejszenie na nim ruchu pojazdów oraz zwolnienie na ulicy Kiedrowskiego – docierają do nas duże ilości wniosków o utemperowanie piratów drogowych – wyjaśnia Tomasz Zygnarowski. – Jestem przekonany, że rozwiązanie świetnie się przyjmie, a mieszkańcy osiedla odczują zmniejszony ruch samochodów, a tym samym większe bezpieczeństwo swoje i swoich dzieci. Zmianę oznakowaliśmy wyraźnie, więc zakładamy, że kierowcy szybko się do niej dostosują i przyzwyczają. To właśnie przyzwyczajenie i strach przed nowym jest często wrogiem nowych – lepszych rozwiązań –

ocenia burmistrz.

Burmistrz przypomniał ponadto, iż wiele wprowadzanych w przeszłości zmian organizacji ruchu również wywoływało emocje, ale okazało się, że wpłynęły one na poprawę bezpieczeństwa. – Od podobnych ważnych zmiany organizacji ruchu: na skrzyżowaniu ulic 1 Maja i Mickiewicza, a także na skrzyżowaniu ulic Matejki i Żeromskiego nie ma stłuczek i zagrożeń, które pojawiały się tam wcześniej regularnie. Zmiana ma służyć Państwu i zapewne tak będzie. Życzę bezpieczeństwa na drodze... – podsumowuje Tomasz Zygnarowski.

(krzan)

fot. nadesłane

Wąbrzeźno

Są powody do świętowania

dokończenie ze str. 1

Wzdłuż ul. Akacjowej, po stronie południowej, wybudowano miejsca postojowe. Zjaz-

dy, podobnie jak jezdnie, mają nawierzchnie bitumiczne. Dojścia do posesji wykonane są z kostki betonowej. Wody opa-

dowe z ul. Okrężnej są odprowadzane powierzchniowo do muld, wykonanych wzdłuż drogi. Ulica Akacjowa odwadniana będzie za pomocą kanalizacji deszczowej. Wybudowano też skrzyżowanie ul. Okrężnej z ul. ks. gen. W. Kiedrowskiego.

Urząd przypomina, że przed wejściem drogowców na Akacjową i Okrężną należało wykonać również prace wodno-kanalizacyjne. Roboty te firmował Miejski Zakład Energetyki Ciepłej Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Wybudowano tam sieć wodociągową oraz kanalizację sanitarną. Umowę na położenie sieci wodno-kanalizacyjnej

Miejski Zakład Energetyki Ciepłej Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. zawarł z firmą F.H.U.P. „ARIS” z Chełmży. Koszt budowy tych dwóch sieci wynosi 1 mln 267 tys. 836,19 zł. Miejska spółka sfinansowała to zadanie ze środków własnych oraz z pożyczki w wysokości 1 mln 030 tys. 836,00 zł, przyznanej przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu w ramach programu priorytetowego „Eko-klimat-woda, powietrze, ziemia”.

– Przy tych nowych odcinkach ulic w najbliższej przyszłości powstanie osiedle mieszkaniowe, a w jednym z bloków

urządzony zostanie żłobek, na utworzenie którego miasto już otrzymało dotację. Nową drogą będziemy dojeżdżać do galerii handlowej, która ma być oddana jeszcze w tym roku. Ponadto w tym rejonie miasta pozostaje do zagospodarowania atrakcyjny teren inwestycyjny. Nowe – bezpieczne i funkcjonalne ulice, zapewniające dogodny dojazd do niego uatrakcyjniły ofertę inwestycyjną, przez co zainteresowanie inwestorów może być większe – podkreśla burmistrz Tomasz Zygnarowski.

(oprac. krzan)
fot. (nadesłane)

Seniorzy kochają muzykę

WĄBRZEŹNO ▶ 1 października w Wąbrzeskim Domu Kultury odbyła się kolejna edycja Ogólnopolskiego Przeglądu Dorobku Twórczego Seniorów. Na scenie wystąpiło niemal 350 artystów, którym nie można odmówić talentu, dobrego humoru i przede wszystkim miłości do muzyki

Jak podkreślają organizatorzy, przeglądy twórczości seniorów to już tradycja w jesiennym kalendarzu wydarzeń kulturalnych, przygotowywanych przez placówkę. – Corocznie impreza przyciąga seniorów z całej Polski. Zaprezentowali oni swój dorobek artystyczny na wąbrzeskiej scenie – mówi Dorota Otremba. – Gościliśmy miesz-

kańców Stegny, Browiny, Małej Nieszawki, Rypina, Karbowa, Elbląga, Lubawy, Unisławia, Lubicza, Grębocina, Karbowa, Marezy, Wronia, Lisewa, Zbiczna, Małego Rudnika, Kruszyn, Rakowic – Pokrzydowa – wylicza. – Oczywiście, i tym razem nie zabrakło lokalnych przedstawicieli, czyli niezawodnego zespołu „Wesoła Ferajna” z Klubu Seniora

„Echo”, działającego w Wąbrzeskim Domu Kultury – dodaje.

Wiele grup muzycznych to już stali bywalcy tego muzycznego spotkania. Od lat przyjeżdżają do Wąbrzeźna, świetnie się znają i doskonale razem bawią, zarówno na scenie, jak i przed nią. Jak zawsze nie zabrakło chętnych do tańca przy skocznych dźwiękach muzyki.

Organizatorzy dodają, że pojawili się również nowi wokaliści, którzy już zapowiedzieli powrót do Wąbrzeźna na kolejne przeglądy i konkursy.

– Tego rodzaju imprezy, jak podkreślają sami uczestnicy, stanowią przede wszystkim rozrywkę, umożliwiają spotkania z przyjaciółmi, wymianę doświadczeń i oczywiście, są okazją do wyśmienitej

zabawy – podsumowuje kierowniczka działu animacji kultury WDK Dorota Otremba.

Na zakończenie Ogólnopolskiego Przeglądu Dorobku Twórczego Seniorów wszyscy wykonawcy otrzymali pamiątkowe puchary oraz dyplomy.

(krzan)

fot. (nadane)

Wąbrzeźno

Mikołaj Kopernik w oczach dzieci

28 września w Wąbrzeskim Domu Kultury została otwarta wystawa będąca podsumowaniem wojewódzkiego konkursu plastycznego pt. „Moje spotkanie z Mikołajem Kopernikiem”.

Z okazji 550. rocznicy urodzin wybitnego astronoma, ale także matematyka, ekonomisty, lekarza, prawnika, kartografa i filologa Wąbrzeski

Dom Kultury zaprosił dzieci z województwa kujawsko-pomorskiego do udziału w plastycznym wyzwaniu. – Ten wybitny astronom, urodzony w Toruniu,

zajmował się między innymi matematyką, prawem, ekonomią, strategią wojskową, astrologią, leczeniem chorych oraz tłumaczeniem tekstów z różnych ję-

zyków – mówi Dorota Otremba. – Konkurs, przygotowany przez nasz dom kultury, miał na celu rozwijanie inwencji twórczej, kreatywności i aktywności wśród jego uczestników. Miał ponadto pomóc w szlifowaniu umiejętności artystycznych oraz posługiwaniu się środkami komunikacji niewerbalnej.

Młodzi plastycy przedstawili swoje spotkanie z toruńskim astronomem w różny sposób. Na pracach pojawiał się między innymi Układ Słoneczny, ale też poszczególne planety oraz sam Mikołaj Kopernik. Laureatami konkursu zostali:

KATEGORIA PRZEDSZKOLA: I m. – Kalina Lubińska, Wąbrzeź-

no; II m. – Paulina Pychner, Wieladz; III m. – Zofia Lewandowska, Niepubliczne Przedszkole Słoneczko Czernikowo. Wyróżnienia: Szymon Jabłoński, Przedszkole Terapeutyczne „Jedno słońce” Wąbrzeźno. KATEGORIA SZKOŁY PODSTAWOWE: I m. – Maria Brudz, Szkoła Podstawowa Ryńsk; II m. – Franciszek Skrzyński, Szkoła Podstawowa Towarzystwa Salezjańskiego Toruń; III m. – Magdalena Jendrzejczak, Szkoła Podstawowa Pakość. Wyróżnienia: Alicja Lubińska, Wąbrzeźno; Zuzanna Szczodrowska, Szkoła Podstawowa nr 3 Wąbrzeźno.

(oprac. krzan)
fot. (WDK)

Aktywność nagrodzona

GMINA PŁUŻNICA ▶ Rada Dialogu z Młodym Pokoleniem, działająca w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów przyznała Stowarzyszeniu Młodych Gminy Płużnica nagrodę za zaangażowanie w pracę na rzecz młodzieży w Polsce

Stowarzyszenie Młodych Gminy Płużnica otrzymało nagrodę w kategorii: organizacja pozarządowa wspierająca działania młodych ludzi. Komisja konkursowa doceniła pracę stowarzyszenia w obszarze wspierania inicjatyw młodzieżowych. SMGP od kilku lat wspiera i inicjuje działania młodzieży w wielu obszarach, m. in. ekologii, samorządności czy partycypacji młodzieży w życiu publicznym.

Misją stowarzyszenia jest wyrównywanie szans rozwoju dzieci i młodzieży mieszkającej na wsi i w małych miasteczkach oraz kształtowanie aktywnych postaw obywatelskich.

Jak wskazuje Justyna Jankowska, prezeska Stowarzyszenia Młodych Gminy Płużnica: – Na początku naszej działalności realizowaliśmy projekty skierowane do młodych mieszkańców gminy Płużnica. Z czasem poszerzyliśmy obszar działań i zaprosiliśmy do współpracy szkoły i grupy mło-

dzieżowe z powiatu wąbrzeskiego. Teraz działamy już na skalę wojewódzką, gdyż to właśnie nasze stowarzyszenie w 2022 roku wygrało konkurs na wojewódzkiego operatora rządowego programu Fundusz Młodzieżowy. Dzięki pozyskanym przez nas środkom młodzież z całego województwa zrealizowała 30 projektów, a każdy z nich był o wartości do 10.000. Cieszymy się, że nasza oddolna praca została doceniona nagrodą, o jakiej wcześniej nawet nie marzyliśmy. Nasza historia pokazuje, że nawet osoby z małych miejscowości, mogą sięgać wysoko i działać na szeroką skalę. My, aby to osiągnąć, potrzebowaliśmy przede wszystkim odwagi i wiary we własne możliwości. Zrobiliśmy to! – mówi Jankowska.

Program grantowy dla młodzieży, to jeden z kilku projektów realizowany przez SMGP. Stowarzyszenie aktywnie angażuje się w działania ekologiczne w powiecie wąbrzeskim. Jak podkreśla Przemysław Jankowski, koordyna-

tor projektów ekologicznych realizowanych przez stowarzyszenie, zapraszają młodzież do działań na rzecz ochrony lokalnego środowiska, pokazują siłę oddolnych działań, przekonują, że zmiany ekologiczne muszą dokonać się najpierw w naszych domach, miejscowościach, gminach i miastach.

– Nie mamy wpływu na globalne problemy ekologiczne, ale możemy wziąć odpowiedzialność za naszą okolicę i tak też się dzieje. Młodzi sadzą drzewa, przygotowują zielone skwerki, monitorują i sprzątają swoje okolice oraz promują wartości ekologiczne – mówi Jankowski.

Stowarzyszenie Młodych gminy Płużnica jest bardzo zaangażowane w organizację wyjazdów zagranicznych dla młodzieży w ramach programu Erasmus+, który wspiera mobilność i wymianę międzynarodową wśród młodych ludzi.

– Wyjazdy zagraniczne pozwalają młodzieży poznać nowe

kultury, tradycje i zwyczaje. W minionie wakacje zorganizowaliśmy wymiennę międzynarodową z Turcją. Przez tydzień mieliśmy przyjemność gościć w Polsce uczniów z Denizli. W ramach podsumowania wymiany zorganizowaliśmy na sali wiejskiej w Wieldzadzu wieczorek kulturowy dwóch narodów pt. „Polsko-tureckie wesele”, na który zaprosiliśmy mieszkańców gminy Płużnica. W 2023 roku stowarzyszenie otrzymało akredytację programu ERASMUS+, dzięki której będzie organizować jeszcze więcej wymian międzynarodowych. Zachęcamy do obserwowania Facebooka, Instagrama, na których zamieszczane są informacje dotyczące aktualnych działań stowarzyszenia oraz naborów do projektów – informuje wiceprezes stowarzyszenia Małgorzata Ludwiszewska.

Nikogo nie dziwi wyróżnienie właśnie dla tego stowarzyszenia w Płużnicy, które przez lata dowiodło swojej skuteczności w najróż-

niejszych działaniach na rzecz najbliższego otoczenia oraz rozwinęło swoją działalność terytorialnie. Nie tylko gmina i powiat, ale też Europa stanowią dla Młodych Gmina Płużnica naturalne środowisko. Co więcej, perspektywiczne działania ekologiczne aktywistów stowarzyszenia przyniosły wspaniały odzew wśród młodzieży i dzieci, do których dotarli w każdy możliwy sposób.

Program grantowy „Młoda Inicjatywa”, w ramach którego zostało udzielone 30 grantów w kwocie do 10 tys. zł na działania młodzieżowe dla samorządów uczniowskich/studenckich oraz młodzieżowych rad z całego województwa kujawsko-pomorskiego. Konkurs grantowy był realizowany w ramach rządowego programu „Fundusz Młodzieżowy”, program pod patronatem Pełnomocnika Rządu ds. polityki młodzieżowej.

Oprac. B. Walas
fot. nadesłane

Wąbrzeźno

Lubiany teatr młodego widza

28 września na scenie Wąbrzeskiego Domu Kultury gościli aktorzy Małych Form Widowisko z Krakowa. Młoda widownia uczestniczyła w kolejnym przedstawieniu, przygotowanym przez krakowskich artystów. Tym razem było to przedstawienie teatralne pt. „Błękitny kot”.

Bajka opowiadała historię toczącą się na dworze cesarskim, na którym dworzanie z rozkazu władcy szukali błękitnego kota. Kiedy udało się im znaleźć niezwykle zwierzątko i wypełnić rozkaz, na jaw wyszła prawda o błękitnym kocie...

– Spektakl przekazał młodym widzom wiele ważnych wartości – mówi Dorota Otremba. – Publiczność dowiedziała się między innymi, że tak samo

jak zwykły wiejski kot, każdy z nas może osiągnąć sukces i być wyjątkowym człowiekiem bez konieczności zakładania maski – dodaje.

Na kolejny spektakl WDK zaprasza już 9 listopada o godz. 17.00, kiedy na scenie dzieci będą mogły obejrzeć bajkę pt. „Legenda o białym orle”.

(oprac. krzan)
(fot. WDK)

Czas kopania ziemniaków

GMINA DĘBOWA ŁĄKA ▶ Nietypowe zajęcia w zerówce oraz w grupach Krasnoludków i Pszczółek w Szkole Podstawowej w Łobdowie

Z okazji święta tradycji i ziemniaka odbyły się w placówce oświatowej w Łobdowie wykopki tego powszechnego warzywa. Szeroko omówiono sposoby wykorzystania ziemniaków, nie tylko kulinarne. Zbieranie ziemniaków było nie lada atrakcją dla dzieci. – A że rozpoczęła się kolejna pora roku,

więc przeprowadzono zajęcia pod hasłem „Jesienne porządki”, których celem było kształtowanie nawyków i postaw prowadzących do samodzielności oraz prawidłowego funkcjonowania w grupie rówieśniczej – relacjonuje nauczycielka Małgorzata Miazgowska.

Dzieci kształtowały nawyk

właściwego przygotowania miejsca zabawy na świeżym powietrzu, dbania o porządek oraz szanowania przyrody. Jesienne prace w ogrodzie przedszkolnym pomogły w zrozumieniu oraz umiejętnym wykorzystaniu zdobytych informacji.

– Przedszkolaki w Łobdowie

świętowały także dzień chłopaka. Nasi chłopcy uwielbiają zabawy z piłkami, kochają skoki, biegi przez przeszkody i różne ćwiczenia fizyczne. My dziewczynki małe i duże życzyłyśmy im dużo uśmiechu, radości i wspaniałych przyjaźni. Rodzicom i radzie pedagogicznej dziękujemy za wspaniałe

prezenty i słodkości dla wszystkich dzieci – dodaje Małgorzata Miazgowska.

Najlepsze efekty edukacji uzyskuje się poprzez zajęcia praktyczne, których najmłodszym w szkole w Łobdowie nie brakuje.

**Oprac. B. Walas.
fot. nadesłane**

Seniorzy na łonie natury

GMINA DĘBOWA ŁĄKA ▶ Seniorzy z klubu w Lipnicy spędzili miło czas, w bezpośrednim kontakcie z naturą

– Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dębowej Łące przystąpił do programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023 – informuje Katarzyna Wrzesińska i dodaje: – Celem tego programu jest wsparcie finansowe gmin w zakresie zapewnienia usług na rzecz seniorów w wieku 65 lat i więcej. Świadczenie tych usług wynika z rozeznanych potrzeb na terenie danej gminy, wpisujących się we wskazane w programie obszary, mające na

celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych. Realizując założenia programu, GOPS w Dębowej Łące zorganizował wyjazdowe spotkanie dla uczestników Klubu Senior+ w Lipnicy do Nadleśnictwa Gólib-Dobrzyń (szkółka leśna „Przeszkoda”). Podczas spotkania informacyjno-integracyjnego poruszono tematy poprawnego zachowania i bezpieczeństwa

w lesie. Uczestnicy mogli poznać tajniki pracy w szkółce leśnej, spacerowali w pięknych okolicznościach przyrody, otrzymali pamiątkowe gadżety oraz integrowali się przy ognisku i wspólnym śpiewie.

Wyjazdy na łono przyrody są korzystne nie tylko dla seniorów, a przedłużające się lato sprzyja realizacji takich wycieczek.

**Oprac. B. Walas
fot. nadesłane**

MATERIAŁ INFORMACYJNY PFRON

iPFRON+ ułatwiamy życie osobom z niepełnosprawnościami

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) stworzył System iPFRON+, który pozwala jeszcze łatwiej uzyskać wsparcie na rzecz ON. Wśród jego celów jest m.in. uproszczenie procesu aplikowania o środki PFRON, usprawnienie i przyspieszenie procesu udzielania dofinansowań, a przede wszystkim poprawa jakości życia beneficjentów.

Wielka zmiana

PFRON pomaga ON już od 1991 r., czyli ponad trzydzieści lat. Obecnie realizuje projekt, dotowany z Unii Europejskiej, który zrewolucjonizuje system ubiegania się o wsparcie. Dzięki iPFRON+, instytucje działające na rzecz ON mogą wnioskować o środki PFRON w bardziej dogodny sposób. Załatwienie sprawy jest teraz możliwe drogą elektroniczną: poczynając od uzyskania informacji o trwających naborach, wypełnienia wniosku, jego podpisania i złożenia, przez dokonanie ewentualnych wyjaśnień i uzupełnień, zapoznanie się ze wzorem umowy, jej ewentualną negocjację i podpisanie, aż po rozliczenia online dofinansowania bądź refundacji.

Wnioskodawca, podczas całego cyklu trwania sprawy, ma również możliwość komunikowania się z PFRON posługując się przygotowanym do tego celu komunikatorem. Co więcej, wnioskodawca, który jest Instytucją, może dodatkowo w systemie zarządzać danymi Instytucji takimi jak: osoby reprezentujące Instytucję, użytkownicy Instytucji, baza Beneficjentów, baza Pracowników czy baza Kontrahentów.

Dla kogo i na co wsparcie

PFRON oferuje cały szereg programów, w tym dofinansowanie szkoleń języka migowego i innych środków komunikowania się dla osób z trudnościami. Jego adresatami w tym wypad-

Wejdź na
ipfronplus.pfron.org.pl

ułatwiamy życie osobom z niepełnosprawnościami

ku są wszyscy, którzy doświadczają trwałych lub okresowych trudności w komunikowaniu się. Zaliczają się tu osoby głuchonieme, te, które mają problemy z mową i inne dysfunkcje komunikacyjne. Drugą grupą są bliscy osób z trudnościami komunikacyjnymi, którzy mają z nimi stały lub bezpośredni kontakt. Umożliwia to członkom rodziny osoby z dysfunkcjami lepsze zrozumienie jej potrzeb. Do trzeciej grupy zaliczają się osoby, które mają z reguły zawodowy i stały lub bezpośredni kontakt z osobami z trudnościami komunikacyjnymi. Są to: tłumacze-przewodnicy, asystenci

i wszyscy, którzy zapewniają wsparcie w komunikacji osobom z trudnościami w tym zakresie.

Dodatkowa pomoc

Dla osób, które miałyby jakiekolwiek problemy z obsługą systemu, powstała specjalna infolinia. Przeznaczona jest dla Wnioskodawców Indywidualnych, Wnioskodawców Instytucjonalnych, Beneficjentów oraz Pracowników Jednostek Realizujących. Działała od poniedziałku do piątku w godzinach od

9:00 do 17:00 pod bezpłatnym numerem telefonu 800 007 140. Konsultanci udzielają informacji dotyczących nawigacji w Systemie iPFRON+, wprowadzania danych do formularza wniosku i wypełniania pól formularza w zakresie podstawowej wiedzy merytorycznej wynikającej z przepisów prawa i ogólnych uregulowań czy problemów technicznych w działaniu aplikacji.

Pragniemy jeszcze bardziej wychodzić naprzeciw potrzebom ON. Jesteśmy przekonani, że dzięki nowej platformie ich życie stanie się łatwiejsze. Aby otrzymać wsparcie, należy najpierw wejść na stronę <https://ipfronplus.pfron.org.pl/>. Do złożenia wniosku elektronicznego niezbędne będzie posiadanie Profilu Zaufanego ePUAP lub podpisu kwalifikowanego. Zachęcamy do składania wniosków już dziś.

Od 5 września organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, mogą dokonać rejestracji w Systemie i złożyć wniosek w otwartym konkursie ogłaszanym w ramach zadań zleczanych z art. 36 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Ogłoszenie konkursu planowane jest jesienią 2023 r.

Cicha epidemia

CIEKAWOSTKA ▶ Niedawno zakończyliśmy epidemię Covid. W jej cieniu id kilku dekad trwa inna epidemia – niezauważalna, bo nie zabija od razu. Mowa o epidemii otyłości. Jak przyjmowano nadwagę na przestrzeni dziejów?

Zacznijmy od XIX wieku. W 1879 roku wskaźnik BMI przeciętnego rekruta do armii carskiej miał poniżej 20. Na ziemiach polskich był nieco wyższy. Wskaźnik BMI to stosunek wzrostu do wagi człowieka. Jeśli spada poniżej 18,5 mamy do czynienia z niedowagą. Jeśli powyżej 25 z nadwagą. Obecnie zaledwie 28% mężczyzn w Polsce ma prawidłowe BMI, mieszczące go w wadze normalnej. Wzrost wagi i wskaźnika BMI następował z dekady na dekadę. W czasie II wojny światowej przeciętny rekrut miał BMI w okolicach 22. W latach 80. już 24. Dzisiaj średnia w wieku 18 lat to 26. Dlaczego ludzie zaczęli tyć na potęgę?

Wszystko zaczęło się w latach 60. w USA. Do tego czasu wszyscy jedli posiłki w domu, a restauracje w większości serwowały posiłki typu domowego. Wkrótce pojawiły się pierwsze fast foody. Do lat 60. Amerykanie jedli mnó-

stwo ziemniaków, co było mało zdrowe, ale były to ziemniaki gotowane. Wprowadzenie fast foodów wywołało rewolucję i coraz popularniejsze stały się frytki lub ziemniaki smażone. W Polsce pierwszy fast food pojawił się w Chorzowie w 1990 roku. Obecnie na każdym rogu znajdziemy budki oferujące szybki i niezbyt zdrowy posiłek.

Kolejną przyczyną epidemii otyłości jest wzrost spożycia mięsa. W Polsce tuż po II wojnie światowej przeciętny Kowalski zjadał 43 kg mięsa rocznie. Z dostępnością mięsa było ciężko, zwłaszcza w większych miastach. Wprowadzenie systemu kartek ograniczyło spożycie mięsa, zwłaszcza tego lepszej jakości. W 1959 roku wprowadzono ogólnie dni bezmięsne, gdy w stołówkach wydano tylko dania jarskie (dziś powiedzielibyśmy wegetariańskie). Obecnie przeciętny Polak je 60 kg mięsa

rocznie. Dla porównania w USA statystyczny obywatel zjada obecnie 130 kg mięsa rocznie.

Nadwaga i otyłość rozpoczynają się obecnie już w dzieciństwie. Dajemy dzieciom dużo jedzenia, ponieważ chcemy dla nich jak najlepiej. Na początku XX wieku w Warszawie zaledwie 1 na 25 dzieci miało nadwagę. Większość cierpiała z powodu niedostatecznej ilości kalorii. Dla dzieci organizowano śniadania, dawano im darmową kawę zbożową, a także wysyłano na kolonie dla podratowania zdrowia.

W tym okresie średnia waga ciała mężczyzny – bogatego ziemianina na ziemiach polskich wynosiła 76 kg. Dla porównania robotnik z Łodzi ważył średnio 58 kg, a chłop 61 kg. Nasza dieta w tamtych czasach różniła się od obecnej. Przeciętny mieszczanin zjadał najwięcej ziemniaków, później kaszy, jaj i mleka. Mięso stanowiło drobny ułamek diety. Czy oznacza to, że na ziemiach polskich nie było wówczas grubych osób? Oczywiście, że były. Połowa ziemian i mieszczan miała nadwagę. Najbardziej „fit” pozostawali oczywiście robotnicy. Mocno otyłych osób było jednak znacznie mniej – ok. 15% wśród ziemian i kilka procent wśród chłopów.

Niestety polskie dzieci tyją obecnie na potęgę. Należą do niechlubnej europejskiej czołówki. Już teraz nadwagę lub otyłość stwierdzono o 32% dzieci w Polsce w wieku 7-9 lat. W Warszawie w ciągu 30 lat otyłość wśród nastoletnich dziewczynek wzrosła aż dziesięciokrotnie.

(pw)

XIX wiek

Urodzony w Kowalewie

Czy zabraniać dzieciom realizować ich marzenia? I dziś trudno byłoby wspierać dziecko, które chciałoby zostać aktorem. To trudny zawód i aby osiągnąć w nim wiele, potrzeba dużo szczęścia i talentu. W 1881 roku warszawska ulica mogła poznać historię pewnego mieszkańca Kowalewa, który zapragnął zostać aktorem.

Sprawę, o której piszemy, przedstawił w 1881 roku Kurier Warszawski. Syn jednego z mieszczan z Kowalewa marzył o zostaniu aktorem. Wiemy tylko, że nosił nazwisko Tomaszewski. Styczność z teatrem w miasteczkach jak Kowalewo polegała na wizytach teatrów objazdowych. Młody Tomaszewski wyczekał na odpowiedni moment i uciekł wraz z trupą teatralną. W ślad za uciekinierem ruszył ojciec. Dotarł aż do Ciechocinka, wykupił bilet na przedstawienie i cierpliwie czekał aż na deskach pojawi się jego syn. Dalej oddamy już głos relacji Kuriera Warszawskiego:

– „Marnotrawny syn ukaże się na scenie. Ojciec słucha, a słucha, co tenże prawi. Lecz kiedy syn zaczął: „gdyż ja urodzony w Warszawie”, zniecierpliwiony ojciec zapomniawszy, gdzie się znajduje, krzyknął: Jak ty łotrze jakiś śmiesz kłamać – nie w Warszawie, lecz w Kowalewie, urodziłeś się. Rozumiesz? W Kowalewie...”

Niestety nie wiemy czy syn wrócił do ojca, czy wolał kontynuować karierę aktorską. Ważne, by pamiętał, że urodził się w Kowalewie.

(pw)

XIX wiek

Dorobić się na wojnie

Czy ktoś z Państwa słyszał o wojnie amerykańsko-hiszpańskiej z 1898 roku? Zapewne nie. Podobnie było zresztą w momencie, gdy konflikt ten wybuchł. Wkrótce nasi przodkowie zamieszkali w dzisiejszym powiecie lipnowskim czy rypińskim pokochali tę wojnę ze względu na horrendalne ceny zbóż.

Wojna USA z Hiszpanią miała charakter typowo kolonialny. USA walczyły o wpływy na Karaibach oraz na Oceanie Spokojnym. Był to teren dawnych wpływów Hiszpanii. Wojna sprawiła, że ceny zbóż na rynkach światowych podrożały i to kilkukrotnie. W Lubczu i Dobrzyniu nie było dnia, aby furmanki ze zbożem nie kursowały na stronę niemiec-

ką i dalej do portów. Rolnicy wyprzedawali każde ziarenko, zostawiając sobie tylko tyle, by dotrzeć do wiosennych zasiewów. Niestety podwyżka cen zboża i mięsa wpłynęła na ceny. W miasteczkach jak Lipno czy Rypin w piekarniach i rzeźniach ceny szybkowały, a władze nie były zbyt zainteresowane ukróceniem drożyzny.

(pw)

XIX wiek

Bilard zakazany

W XIX i na początku XX wieku władze miasta miały spory wpływ na to jak wyglądał handel. Mogły na przykład decydować o tym w jakich dniach i godzinach działają sklepy. Sprawa z Golubia z 1895 roku dowodzi, że przepisy te trzeba było brać na serio.

Radni miejscy w Golubiu ustanowili prawo, zgodnie z którym zakazane były wszelkie gry w lokalach, podczas trwania nabożeństw. W jednej z restauracji w Golubiu złamano ten zakaz i ludzie grali w najlepsze aż do momentu nawiedzenia lokalu

przez policję. Sprawa trafiła najpierw pod obrady sądu ławniczego w Golubiu. Ten uniewinnił właściciela, mówiąc, że zakaz dotyczy właścicieli wyszynków czyli lokali, gdzie serwowany jest alkohol, a nie restauracji.

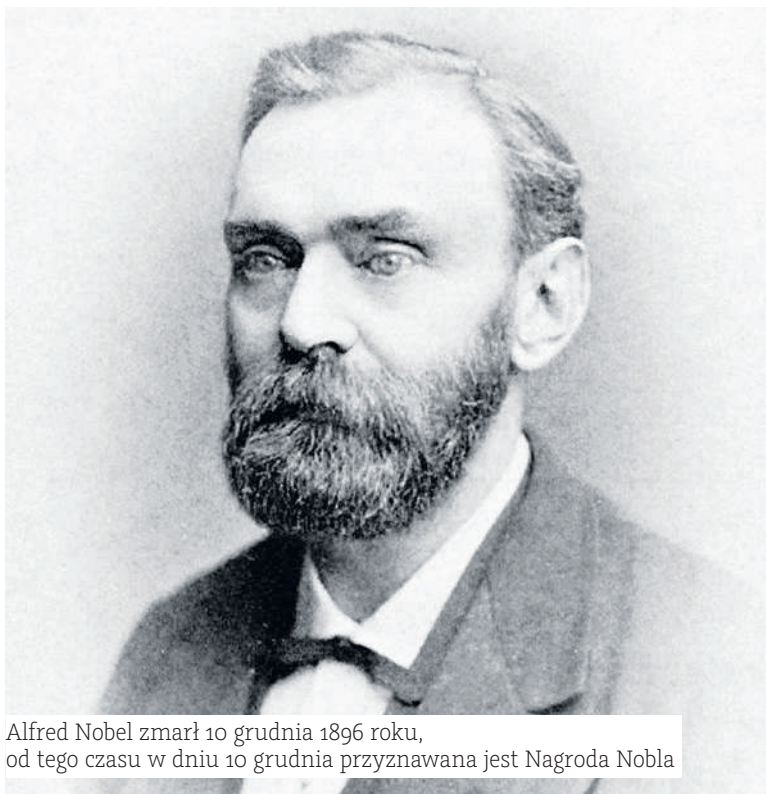
Sprawa trafiła do drugiej

instancji, czyli do sądu karnego w Brodnicy. Ten był bezlitosny i wymierzył restauracji mandat. Sąd argumentował, że spoczynek niedzielny obowiązuje wszystkich i nie ma od tej reguły odstępstw.

(pw)

Z dynamitu do medycyny

POSTAĆ ▶ W poniedziałek Katalin Karikó, węgierska biochemiczka i Drew Weissman, amerykański biolog molekularny, zostali laureatami Nagrody Nobla 2023 w dziedzinie medycyny i fizjologii za odkrycia umożliwiające opracowanie szczepionek przeciwko COVID-19. Z tej okazji przybliżamy historię Alfreda Nobla, który wynalazł dynamit i swój majątek przekazał na stworzenie funduszu, z którego przyznawano po jego śmierci nagrody

Alfred Nobel zmarł 10 grudnia 1896 roku, od tego czasu w dniu 10 grudnia przyznawana jest Nagroda Nobla

Alfred Nobel urodził się w 1833 roku w Sztokholmie. Był synem Immanuela Nobla i Karoliny Ahlsell. Para pobrała się w 1827 i miała ośmioro dzieci, z których wieku dorosłego dożyli tylko Alfred i jego trzech braci. Ojciec Nobla, inżynier i wynalazca, po nie-

powodzeniach biznesowych przeniósł się w 1837 do Sankt Petersburga. Odnosił tam sukces na polu produkcji materiałów wybuchowych i maszyn. Po 5 latach ściągnął do carskiej Rosji swoją rodzinę.

Alfred pobierał tam nauki u prywatnych nauczycieli.

W wieku 16 lat biegle władał językami angielskim, francuskim, niemieckim i rosyjskim. W 1850 roku udał się do Paryża, gdzie spędził rok, studiując chemię. Następnie przeniósł się do Stanów Zjednoczonych, gdzie przez cztery lata pracował pod kierunkiem Johna Ericssona. Po powrocie do stolicy Rosji podjął pracę w należącej do ojca fabryce wytwarzającej sprzęt wojskowy na potrzeby wojny krymskiej. Gdy w 1856 roku wojna dobiegła końca, fabryka miała trudności z przestawieniem się na produkcję pokojową i zbankrutowała 3 lata później. Alfred powrócił wtedy wraz z rodzicami do Szwecji. Bracia Alfreda, Robert i Ludvig pozostali w Rosji, by ratować rodzinny biznes. Zarobili majątek dzięki eksploatacji pól naftowych w rejonie Baku.

Alfred zaczął eksperymenty z materiałami wybuchowymi i w 1862 roku otworzył fabrykę nitrogliceryny, szukając sposobu bezpiecznej detonacji tej substancji. Rok później wynalazł detonator, urządzenie składające się z drewnianej

wtyczki zawierającej niewielki ładunek czarnego prochu, umieszczanej w metalowym pojemniku z ładunkiem nitrogliceryny. Dwa lata później udoskonalił detonator poprzez zastosowanie piorunianu rtęci.

W 1864 roku w eksplozji w fabryce Alfreda zginął jego młodszy brat Emil i kilka innych osób. Niezrażony tym Alfred otworzył szereg nowych fabryk nitrogliceryny. Odkrył, że substancja ta jest pochłaniana przez ziemię okrzemkową, a detonacja powstałej w ten sposób mieszanki jest znacznie bezpieczniejsza i łatwiejsza niż samej nitrogliceryny. Umożliwiło mu to wynalezienie trzy lata później dynamitu. Nowy środek szybko znalazł zastosowanie w budownictwie, przynosząc Noblowi światową sławę.

W latach 70. i 80. XIX wieku Nobel stworzył w Europie sieć fabryk dynamitu. Kontynuował też eksperymenty z materiałami wybuchowymi. W 1875 roku wynalazł żelatynę wybuchową, a kilka lat później 1887 balistyt. Poza badaniami

nad materiałami wybuchowymi Nobel pracował również m. in. nad bateriami, żarówkami, telefonem, fonografem, tworzywami sztucznymi, farbami i lakierami oraz kamieniami syntetycznymi. Zarejestrował aż 355 patentów.

Fakt, iż Nobel, z przekonania pacyfista, zawdzięczał swoją fortunę „narzędziom śmierci”, był dla niego wielkim problemem natury moralnej. W testamentie spisanym w Paryżu 27 listopada 1895 r. Nobel ofiarował swój majątek (ponad 30 mln koron szwedzkich) na stworzenie funduszu, z którego dochody miały być dzielone w formie 5 nagród przyznawanych za osiągnięcia w dziedzinie fizyki, chemii, fizjologii lub medycyny, literatury oraz na polu zbliżenia między narodami, rozbrojenia i krzewienia idei pokojowych. W ten sposób powstała Nagroda Nobla. Nagrody jego imienia wręczane są co roku 10 grudnia, w rocznicę śmierci. Alfred Nobel zmarł 10 grudnia 1896 roku.

Opr. (Szyw)
fol. domena publiczna

REKLAMA

SYSTEMY FOTOWOLTAICZNE
POMPY CIEPŁA

SOLAR-B
WOJCIECH BONIECKI

KOMPLEKSOWA OBSŁUGA
PRZY SKŁADANIU WNIOSKÓW
O DOFINANSOWANIE

GRATIS

KONTAKT

WOJCIECH - 608 553 877

PAWEŁ - 788 383 098

ANITA - 882 716 197

IWONA - 692 572 095

- FOTOWOLTAIKA
- POMPY CIEPŁA
- MAGAZYN Y ENERGII
- KLIMATYZACJA
- REKUPERACJA
- KOLEKTORY SŁONECZNE
- ENERGOOSZCZĘDNOŚĆ
- STACJE UZDATNIANIA WODY
- DORADZTWO ENERGETYCZNE
- STACJE ŁADOWANIA SAMOCHODÓW ELEKTRYCZNYCH
- INSTALACJE ELEKTRYCZNE
- INSTALACJE HYDRAULICZNE

NOWOGRÓD 98
GOLUB-DOBRZYŃ

Wąbrzeźno

Wystawa malarstwa Wiktorii Sobieraj

24 października o godz. 17.00 w Wąbrzeskim Domu Kultury odbędzie się otwarcie wystawy malarstwa Wiktorii Sobieraj.

Młoda artystka pochodzi z Książek, a jej pielęgnowaną od lat pasją jest malarstwo. Ale to nie wszystkie artystyczne zainteresowania autorki wystawy. – Jestem typem marzyciela z ogromną wyobraźnią, którą przekładam na sztukę. Zajmuję się malarstwem akrylowym i akwarelowym, a oprócz tego piszę również kryminały i powieści o charakterze fantastycznym. Jestem także autorką wierszy, a ponadto miłośniczką gór oraz jeży pigmejskich. Obecnie jestem właścicielką jednego z nich – mówi Wiktoria Sobieraj.

Autorka planowanej wystawy aktywnie uczestniczy w plenarach malarskich, organizowanych przez Wąbrzeski Dom Kultury, podczas których gdzie rozwija swój talent pod okiem prof. Andrzeja Sobczyka. Wycinek jej prac można było już obejrzeć na wystawie poplenerowej, zorganizowanej przez dom kultury. – Jeżeli macie Państwo ochotę na obejrzenie, ale również i posłuchanie, jak powstaje zamięłowanie do sztuki, to zapraszamy do galerii WDK – zachęcają organizatorzy.

(oprac. krzan)

INFORMATOR DLA MIESZKAŃCÓW POWIATU WĄBRZESKIEGO

Szukasz...? Tylko u nas znajdziesz wszystko w jednym miejscu

OGŁOSZENIA DROBNE

Handel/Skup

Inne

Kupię skrzynki i butelki po piwie i napojach, beczki/KEGI, pierzyny, poduchy
Tel. 691-589-161

Nieruchomości

Działki

Sprzedam działki budowlane Gmina Wielgie
Tel. 54 289 73 47

Pilnie sprzedam działkę budowlaną w Wąbrzeźnie przy ulicy 1 Maja. Tel. 506-141-913.

Kultura i rekreacja

Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Wąbrzeźnie
ul. Matejki 11 B
tel. 56 688 18 21

Wąbrzeski Dom Kultury
ul. Wolności 47
tel. 56 688 17 27

Centrum Sportu i Rekreacji
ul. Tysiąclecia 3
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 16 36

Oświata

Zespół Szkół Ogólnokształcących
ul. Wolności 35
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 22 85

Szkoła Podstawowa nr 3
ul. Tysiąclecia 1
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 20 19

Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Pawła II
ul. Wolności 30
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 18 23

Przedszkole Miejskie. Bajka
ul. Żeromskiego 11
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 20 92

Przedszkole Alpido
ul. Marii Konopnickiej 13
87-200 Wąbrzeźno
kom. 604 238 767

Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy we Wroniu
Wronie 28
tel. 56 461 06 11

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wąbrzeźnie
ul. Wolności 35
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 21 75

Zespół Szkół Zawodowych
ul. Żeromskiego 6
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 13 52

Pomoc społeczna

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wąbrzeźnie
ul. Wolności 44
tel. 56 688 24 52

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Wąbrzeźnie
ul. Wolności 32
tel. 56 689 04 00

Dom Pomocy Społecznej
ul. Pod Młynik 4a
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 03 71

Przedsiębiorstwa komunalne

Zarząd Dróg Powiatowych
ul. 1 Maja 61
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 687 13 86

Miejski Zakład Energetyki Ciepłej Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Wąbrzeźnie
ul. Tysiąclecia 8
tel. 56 688 14 27

Zdrowie

Apteka Majowa
ul. Mickiewicza 11
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 620 04 49

Apteka Pod Arniką
ul. Wolności 10
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 26 55

Apteka Stokrotka
ul. Niezłaskowskiego 8
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 687 12 94

Apteka Dbam o Zdrowie
ul. Wolności 38
87-200 Wąbrzeźno
tel. 73 669 77 73

Apteka PULS VI
ul. Niezłaskowskiego 5
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 477 01 25

NZOZ Przychodnia Specjalistyczna "REMEDIUM"
ul. Matejki 2A, 87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 29 89 lub tel. 56 687 17 87

Apteka Przyjazna
ul. Wolności 46
87-200 Wąbrzeźno
Tel. 56 651 06 50

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Nowy Szpital w Wąbrzeźnie
ul. Wolności 27
tel. 41 240 1701

Przychodnia Lekarska "Amicus" N.Z.O.Z.
ul. Grudziądzka 58
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 687 16 46

NZOZ Zespół Lekarski „Medicus” Swarczewicz-Bejger Ewa, Swarczewicz Tomasz
ul. Pruszyńskiego 10,
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 687 08 87
tel. 56 687 30 22
tel. 56 687 30 23

Przychodnia Lekarska Świat Zdrowia Neuca Med
ul. Niezłaskowskiego 5
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 687 03 58

Niepubliczny Specjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Endomed"
ul. Plac Jana Pawła II lokal nr 9
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 696 91 36
tel. 668 577 066

Przychodnia Medycyny Rodzinnej w Sitnie
Sitno 37
tel. 56 688 14 91

Przychodnia KEMED
ul. Matejki 20c
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 00 20

Remedium SC Indywidualna Praktyka Lekarska Ewa i Cezary Zapałowicz
ul. Matejki 2A
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 29 89
tel. 56 687 17 87

Numery alarmowe

Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej
ul. Św. Floriana 6
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 689 09 00
numer alarmowy 998 lub 112 z telefonów kom.

Komenda Powiatowa Policji
ul. Wolności 28
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 687 72 00
numer alarmowy 997 lub 112 z telefonów kom.

Pogotowie energetyczne 991
Pogotowie gazowe 992
Pogotowie ciepłownicze 993
Pogotowie wodno-kanalizacyjne 994

Powiatowy Urząd Pracy
ul. Wolności 44
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 28 00

Urząd Skarbowy w Wąbrzeźnie
ul. Macieja Rataja 2
tel. 56 687 17 77

Urząd Gminy Wąbrzeźno
ul. Mickiewicza 21
tel. 56 687 75 00

PKS Dworzec Autobusowy
ul. 1 Maja 51
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 688 14 62

Urząd Gminy Dębowa Łąka
Dębowa Łąka 38
tel. 56 688 49 10

Urząd Gminy Książki
ul. Bankowa 4
tel. 56 688 81 67

Urząd Gminy Płużnica
Płużnica 60
tel. 56 687 52 00

Urząd Gminy Ryńsk
ul. Mickiewicza 21
87-213 Ryńsk
tel. 56 687 75 00

Administracja

Urząd Miejski w Wąbrzeźnie
ul. Wolności 18
tel. 56 688 45 00
Starostwo Powiatowe w Wąbrzeźnie
Wolności 44
tel. 56 688 24 51 do 57
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
ul. Wolności 27
87-200 Wąbrzeźno
tel. 56 687 33 15

ZASADY NADAWANIA OGŁOSZEŃ DROBNYCH

Twoje ogłoszenie ukaże się WE WSZYSTKICH naszych tygodnikach: CGD, CLI, CRY, CWA.

Aby nadać ogłoszenie :

- Wyślij treść ogłoszenia na adres e-mail: reklama@wpr.info.pl. Otrzymasz e-mail zwrotny z wyceną i nr konta do wpłaty
- Odwiedź nasze biuro i nadaj ogłoszenie osobiście: ul. Dworcowa 4, 87-400 Golub-Dobrzyń
- Ogłoszenia do kolejnego numeru przyjmujemy do godziny 16⁰⁰ w poniedziałki

Szczegółowe informacje pod numerem telefonu 662 061 331 lub 608-688-587. Regulamin znajdziesz na stronie www.golub-cgd.pl

NOWOŚĆ!

Ogłoszenia
drobne ze
zdjęciem!

WR.6721.1.2023

OGŁOSZENIE WÓJTA GMINY RYŃSK Z DNIA 5 PAŹDZIERNIKA 2023 r.

o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Ryńsk dla terenu obejmującego działki nr: 1/22, 1/23, 1/24, 1/33, 1/34, 1/35, 1/38, 1/45, 1/46, 1/47, 1/48, 1/49 i 1/50 w Wałyczu

Na podstawie art. 17 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2023 r. poz. 977 z późn.zm.) oraz art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2023 r. poz. 1094 z późn.zm.) zawiadamiam o podjęciu przez Radę Gminy Ryńsk uchwały nr LIX/480/2023 z dnia 24 kwietnia 2023 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Ryńsk dla terenu obejmującego działki nr: 1/22, 1/23, 1/24, 1/33, 1/34, 1/35, 1/38, 1/45, 1/46, 1/47, 1/48, 1/49 i 1/50 w Wałyczu.

Zainteresowani mogą składać wnioski do wyżej wymienionego planu miejscowego. Wnioski należy składać na piśmie w siedzibie Urzędu Gminy Ryńsk, ul. Mickiewicza 21, 87-200 Wąbrzeźno, w terminie **do dnia 31 października 2023 r.**

Wniosek powinien zawierać imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby wnioskodawcy, przedmiot wniosku oraz oznaczenie nieruchomości, której dotyczy.

Zgodnie z art. 8c ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wnioski mogą być wnoszone w formie papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej lub formularzy zamieszczonych przez organ sporządzający projekt w Biuletynie Informacji Publicznej.

Organem właściwym do rozpatrzenia wniosków jest Wójt Gminy Ryńsk.

**Wójt Gminy Ryńsk
(-) mgr Władysław Łukasik**

Informacja o przetwarzaniu danych osobowych przez Urząd Gminy Ryńsk:

Zgodnie z art. 13 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/W – ogólne rozporządzenie o ochronie danych, informujemy, iż:

- Administratorem Twoich danych osobowych będzie Wójt Gminy Ryńsk. Możesz się z nim kontaktować w następujący sposób: listownie na adres siedziby: ul. Mickiewicza 21, 87-200 Wąbrzeźno, e-mailowo sekretariat@gminarynsk.pl, telefonicznie 56 687 75 00.
- Do kontaktów w sprawie ochrony Twoich danych osobowych został także powołany inspektor ochrony danych, z którym możesz się kontaktować wysyłając e-mail na adres iod@gminarynsk.pl
- Twoje dane osobowe na podstawie art. 6 ust. 1 lit c RODO przetwarzane będą w celu wypełnienia przez administratora zadań określonych w przepisach szczególnych np.: wydania decyzji administracyjnej, postanowienia lub innego działania wynikającego z przepisów prawa.
- Twoje dane osobowe możemy przekazywać i udostępniać wyłącznie podmiotom uprawnionym na podstawie obowiązujących przepisów prawa są nimi np.: sądy, organy ścigania, podatkowe oraz inne podmioty publiczne, gdy wystąpią z takim żądaniem oczywiście w oparciu o stosowną podstawę prawną. Twoje dane osobowe możemy także przekazywać podmiotom, które przetwarzają je na zlecenie administratora tzw. podmiotom przetwarzającym, są nimi np.: podmioty świadczące usługi informatyczne, telekomunikacyjne, pocztowe i inne, jednakże przekazanie Twoich danych nastąpić może tylko wtedy, gdy zapewnią one odpowiednią ochronę Twoich praw.
- Twoje dane osobowe będą przetwarzane przez okres zgodny z obowiązującymi przepisami prawa, następnie zostaną usunięte.
- Masz prawo do żądania od administratora dostępu do danych, możesz je sprostować, gdy zachodzi taka konieczność. Masz także prawo żądania usunięcia lub ograniczenia przetwarzania, prawo do wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania, a także prawo do przenoszenia danych.
- Podania Twoich danych wymaga ustawa na podstawie, której działa administrator.
- Przysługuje Ci także skarga do organu do organu nadzorczego - Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, gdy uznasz, iż przetwarzanie Twoich danych osobowych narusza przepisy ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r.
- Twoje dane nie będą przetwarzane w sposób zautomatyzowany, w tym również w formie profilowania.

**TYGODNIK REGIONU
WĄBRZESKIEGO**

CWA

Redakcja:
87-400 Golub-Dobrzyń,
ul. Dworcowa 4,
tel. 662 061 331,
e-mail: redakcja@wpr.info.pl

Redaktor naczelny:
Andrzej Korpalski
tel. 535 170 961
a.korpalski@wpr.info.pl

Dział reklamy i ogłoszeń:
tel. 608 688 587
e-mail: reklama@wpr.info.pl

Kolportaż prasy:
tel. 662 061 331

Wydawca:
WPR Sp. z o.o.
87-400 Golub-Dobrzyń,
ul. Dworcowa 4
(Nakład WPR 3600 egz.)

Druk:
POLSKA PRESS Sp. z o.o.
02-672 Warszawa, ul. Domaniewska 45

Redakcja nie zwraca tekstów
niezamówionych oraz zastrzega
sobie prawo do ich redagowania
i skracania. Redakcja nie odpowiada
za treść zamieszczonych ogłoszeń.

Wspomnienia milusińskich

WĄBRZEŹNO ▶ Kolejne spotkanie w Akademii Kreatywnego Malucha, działającej w Wąbrzeskim Domu Kultury, przebiegało pod znakiem wakacyjnych wspomnień

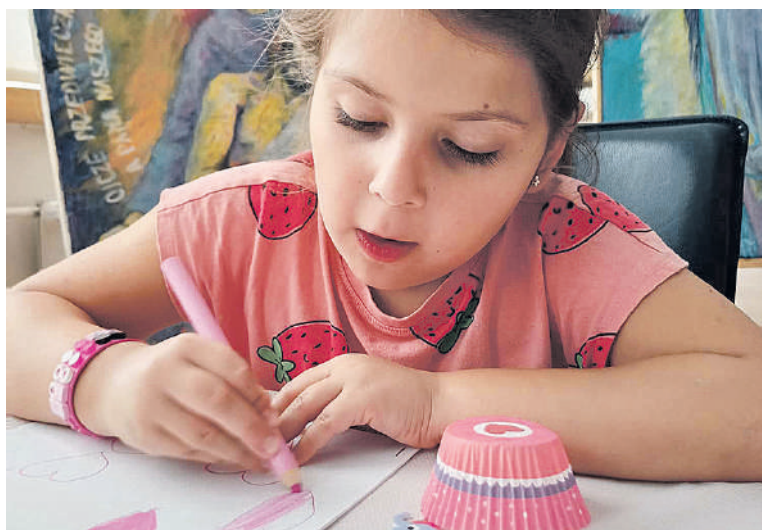

– Każdy mały artysta przygotował pełen wspomnień wakacyjny pamiętnik. I tak znalazły się tam między innymi morskie i górskie krajobrazy, letnie smakołyki oraz portrety nowo poznanych przyjaciół – mówi Dorota Otremba. – Drugą, wykonywaną podczas zajęć pracę, stanowiły kolorowe latawce, które czekają na wiatr aby móc

powędrować w stronę nieba – dodaje instruktorka i opiekunka artystycznej grupy.

Jak wskazuje Dorota Otremba, były to bardzo pracowite zajęcia, wymagające skrupulatności, precyzji i dużej wyobraźni, której małym plastynom nigdy nie brakuje.

(oprac. krzan)
fot. (WDK)

Więcej jednorazowych odszkodowań za wypadek w pracy

REGION ▶ Jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej jest najpopularniejszym świadczeniem wypadkowym. Tylko w 2022 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłacił 44,2 tys. jednorazowych odszkodowań na łączną kwotę ponad 326 mln zł, gdzie rok wcześniej było to 43,9 tys. odszkodowań o łącznej wartości 308 mln zł

W województwie kujawsko-pomorskim także można zaobserwować wzrost wypłaconych przez ZUS jednorazowych odszkodowań w związku z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową. – W 2022 roku bydgoski i toruński oddział ZUS wypłacił 2,8 tys. takich świadczeń na kwotę 19,5 mln zł. Dla porównania w 2021 roku było to 2,5 tys. odszkodowań na kwotę 16,8 mln zł – informuje Krystyna Michałek, regionalny rzecznik prasowy ZUS w województwie kujawsko-pomorskim.

– Jeśli chodzi o pierwsze półrocze 2023 roku, to w całym kraju wypłacono 21,6 tys. jednorazowych odszkodowań o łącznej wartości niemal 173,6 mln zł, w regionie 1,4 tys. odszkodowań o wartości 9,6 mln zł – dodaje rzeczniczka.

Dla kogo odszkodowanie za wypadek w pracy

O jednorazowe odszkodowanie z ZUS-u mogą ubiegać się osoby objęte ubezpieczeniem wypadkowym, które na skutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej stały się długotrwale lub stale niezdolne do pracy. Prawo do odszkodowania mają także uprawnieni członkowie rodziny ubezpieczonego, który zmarł wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej.

Zdarzają się także wyjątkowe sytuacje, gdzie ZUS wypłaci odszkodowanie osobom, za które nie jest odprowadzana składka wypadkowa. – Dotyczy to np. ucznia, które uległo wypadkowi na lekcji wychowania fizycznego. Wypłata odszkodowania zależy jednak od tego, czy z tytułu tego wypadku zostanie orzeczone całkowite niezdolność do pracy. Jeżeli lekarz orzecznik ustali tylko sam uszczerbek na zdrowiu bez całkowitej niezdolności do pracy, to odszkodowania ZUS nie wypłaci. Wypadki w szczególnych okolicznościach dotyczą nie tylko uczniów, ale i na przykład ławnika w sądzie, czy wolontariusza. To mogą być też wypadki, gdy ratujemy czyjeś życie i zdrowie od grożącego

niebezpieczeństwa jak powódź, pożar itp. – wyjaśnia Krystyna Michałek.

Nie każdy wie, że może ubiegać się o zwiększenie jednorazowego odszkodowania, jeśli stan zdrowia pogorszył się o co najmniej 10 proc. i jest następstwem wcześniejszego wypadku przy pracy lub choroby zawodowej.

Ile ZUS płaci za wypadek przy pracy

Wysokość jednorazowego odszkodowania jest uzależniona od tego, w jakiej wysokości zostanie ustalony procentowy uszczerbek na zdrowiu. Oceny stopnia uszczerbku na zdrowiu dokonuje Lekarz Orzecznik ZUS lub Komisja Lekarska ZUS. Za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu przysługuje 20 proc. przeciętnego wynagrodzenia. Do końca marca 2024 roku za każdy procent przysługuje 1269 zł. Na przykład, gdy lekarz orzecznik ustali 5-procentowy uszczerbek na zdrowiu, to odszkodowanie wyniesie 6345 zł.

Z tytułu orzeczenia całkowitej niezdolności do pracy oraz niezdolności do samodzielnej egzystencji ubezpieczonego kwota jednorazowego odszkodowania wynosi 22 212 zł. Gdy do jednorazowego odszkodowania uprawniony jest małżonek lub dziecko zmarłego

ubezpieczonego lub rencisty, wówczas wypłacona zostanie kwota 114 231 zł. Natomiast jeśli do świadczenia uprawniony jest członek rodziny inny niż małżonek lub dziecko, wtedy odszkodowanie wyniesie 57 115 zł. Zaś w sytuacji, gdy prawo do zadośćuczynienia mają równocześnie małżonek i jedno lub więcej dzieci zmarłego ubezpieczonego lub rencisty, wówczas jest to już 114 231 zł, które ulega zwiększeniu o kwotę 22 212 zł na każde z tych dzieci. Odszkodowanie ustalone w łącznej kwocie dzieli się wówczas w równych częściach między uprawnionych.

Natomiast 22 212 zł przyznawane jest w sytuacji, gdy obok małżonka lub dzieci, uprawnieni są równocześnie inni członkowie rodziny zmarłego. Mogą to być między innymi rodzice, macocha czy ojczym, jeżeli w dniu śmierci osoby, po której należne jest odszkodowanie prowadzili z nią wspólne gospodarstwo domowe lub jeżeli zmarły bezpośrednio przed śmiercią przyczyniał się do ich utrzymania. Każdy z nich może otrzymać tę kwotę, niezależnie od odszkodowania przysługującego małżonkowi lub dzieciom.

ZUS nie wypłaca jednorazowego odszkodowania z urzędu

Po zakończeniu leczenia i rehabilitacji wniosek o jednorazowe odszkodowanie wraz z zaświadczeniem o stanie zdrowia (druk OL-9) i dokumentacją medyczną ubezpieczony składa do swojego płatnika składek np. pracodawcy, zleceniodawcy. Płatnik składek kompletuje niezbędną dokumentację, a następnie całość przekazuje do ZUS-u. Lekarz orzecznik ZUS lub Komisja Lekarska ocenia stopień uszczerbku i jego związek z wypadkiem. Przyznanie lub odmowa przyznania tego świadczenia oraz ustalenie jego wysokości następuje w drodze decyzji ZUS. ZUS wydaje decyzję w ciągu 14 dni od otrzymania orzeczenia lekarza orzecznika lub komisji lekarskiej albo od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. ZUS wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni od dnia wydania decyzji.

Dokumenty niezbędne do wypłaty odszkodowania to:

- **Protokół ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy**, który sporządza pracodawca (w przypadku wypadku przy pracy ubezpieczonego zatrudnionego na podstawie umowy o pracę).

- **Karta wypadku wraz z załącznikami**. Jeśli wypadkowi ulegnie osoba zatrudnio-

na na podstawie innej umowy niż umowa o pracę np. na podstawie umowy zlecenia lub umowy agencyjnej postępowanie powypadkowe należy do obowiązków podmiotu, na rzecz którego wykonana była praca. W przypadku osoby prowadzącej pozarolniczą działalność lub współpracującej z taką osobą albo zatrudnionej na podstawie umowy uaktywniającej postępowanie powypadkowe przeprowadzi, właściwy ze względu na siedzibę prowadzącej działalności Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

- **Prawomocny wyrok sądu pracy.**

- **Decyzja o stwierdzeniu choroby zawodowej** wydana przez państwowego inspektora sanitarnego.

Natomiast dokumenty niezbędne do ustalenia prawa do jednorazowego odszkodowania po zmarłym, to m.in.:

- **Dokument stwierdzający datę urodzenia i datę zgonu** osoby, po której ma być przyznane jednorazowe odszkodowanie.

- **Dokument potwierdzający stopień pokrewieństwa** (powinowactwa) z osobą zmarłą.

- **Odpis skrócony aktu małżeństwa**, jeżeli o świadczenie ubiega się wdowa lub wdowiec.

- **Zaświadczenie o stanie zdrowia dziecka**, wystawione przez lekarza prowadzącego leczenie, jeżeli przyznanie odszkodowania uzależnione jest od ustalenia niezdolności do pracy.

- **Zaświadczenie o uczęszczaniu do szkoły**, jeżeli dziecko ukończyło 16 lat.

- **Dokument o ustaleniu prawa do alimentów** na podstawie wyroku sądu lub ugody w odniesieniu do rodziców, osoby przysposabiającej, macochy, ojczyma (jeżeli nie pozostawali we wspólnym gospodarstwie lub osoba zmarła nie przyczyniała się do ich utrzymania).

(red)
fot. ZUS

mObywatel 2.0

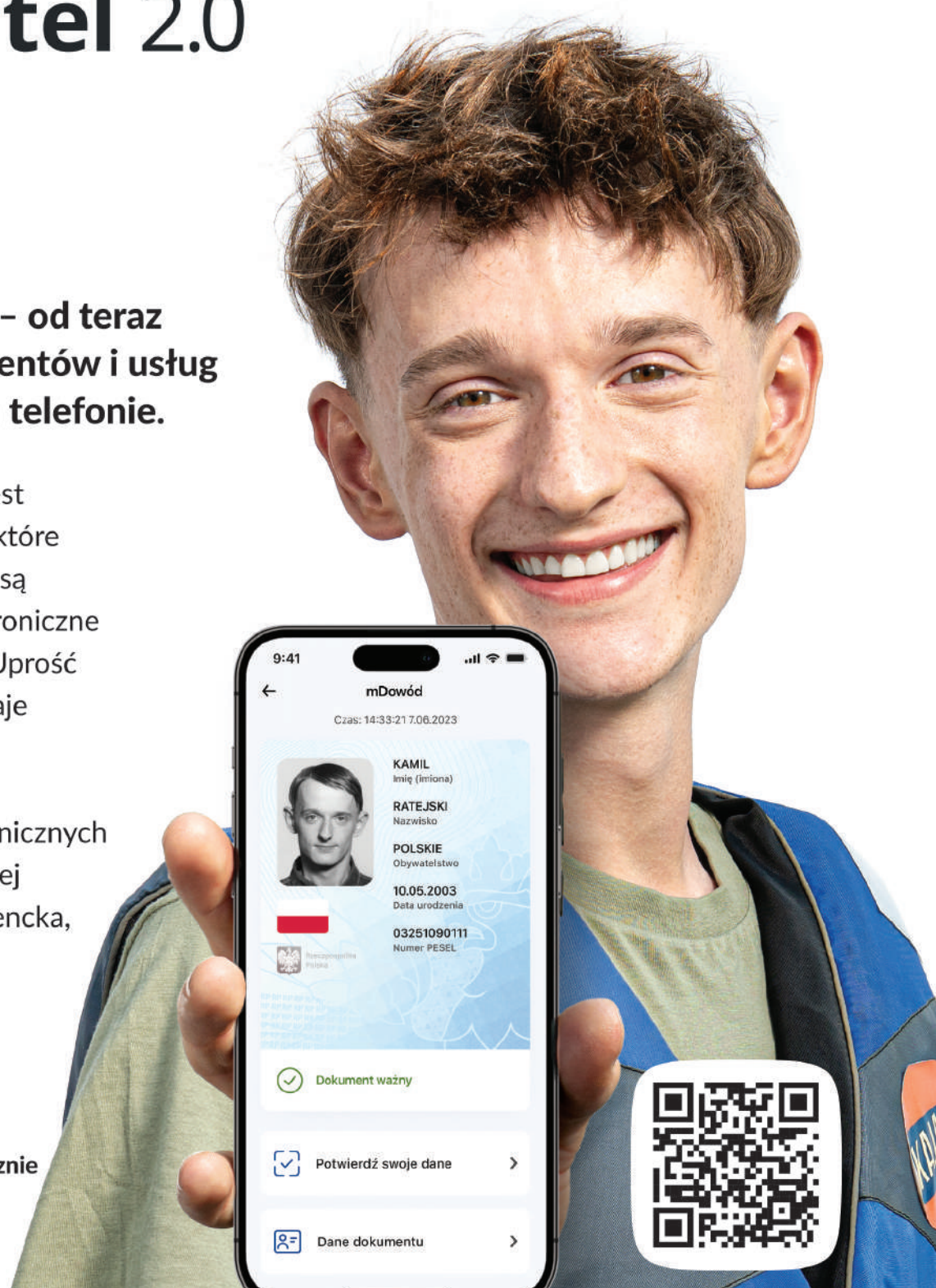
zrób to prościej

Jedna aplikacja i wiele możliwości – od teraz dostęp do najważniejszych dokumentów i usług publicznych możesz mieć w swoim telefonie.

Najnowsza wersja aplikacji mObywatel 2.0 jest już dostępna do pobrania. Wśród innowacji, które ułatwiają życie codzienne jej użytkownikom, są między innymi: mDowód, Tymczasowe elektroniczne prawo jazdy czy Naruszenie środowiskowe. Uprość sobie życie i skorzystaj z możliwości, które daje cyfrowa rewolucja.

Oprócz tego w aplikacji skorzystasz z elektronicznych wersji dokumentów, takich jak np. Karta Dużej Rodziny, legitymacje: emeryta-rencisty, studencka, szkolna oraz z takich usług jak Punkty karne, Bezpieczny autobus czy eRecepta.

Aplikację mobilną mObywatel 2.0 pobierzesz bezpiecznie i bezpłatnie ze sklepu Google Play i App Store.

mDowód

Zdarzyło Ci się zapomnieć dowodu osobistego? Nic nie szkodzi! mDowód masz zawsze przy sobie – w smartfonie. To całkiem nowy, pełnoprawny dokument, którym możesz bezpiecznie potwierdzić swoją tożsamość prawie wszędzie: w urzędzie, banku czy przychodni.

Tymczasowe elektroniczne prawo jazdy

Egzamin zakończony sukcesem, a plastikowe prawo jazdy odbierzesz dopiero za 14 dni? Nie musisz już czekać, by wsiąść za kółko – wystarczy, że aktywujesz Tymczasowe elektroniczne prawo jazdy i możesz zacząć jeździć. Dokument będzie ważny do 30 dni.

Naruszenia środowiskowe

Jeśli jesteś świadkiem zdarzenia, które może mieć negatywny wpływ na środowisko, jak np. porzucone w lesie śmieci, teraz możesz to zgłosić od razu, w aplikacji. Twoje zgłoszenie trafi bezpośrednio do Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (GIOŚ). Zgłoszenie może pozostać anonimowe – decyzja należy do Ciebie.

mObywatel 2.0 to oficjalny projekt Ministerstwa Cyfryzacji i elektroniczna możliwość korzystania z najważniejszych dokumentów i usług administracji publicznej. Oszczędzaj czas i zrób to prościej. Pobierz aplikację i sprawdź jej możliwości.

Piłkarska sobota w Dębowej Łące

PIŁKA NOŻNA ▶ 23 września br. odbył się kolejny turniej Futgol Cup rocznika 2010 i młodszy. Był to zarazem ostatni turniej z tego cyklu, a całe sportowe wydarzenie zostało zrealizowane dzięki Fundacji LOTTO im. Haliny Konopackiej

Dzięki zaufaniu i wsparciu finansowemu tej fundacji młodzi piłkarze mogli się sportowo rozwijać i stanąć w szranki ze swoimi rówieśnikami. Popularyzacja sportu, kształtowanie postawy fair play oraz integracja młodzieży i dzieci były nadrzędnymi celami przeprowadzonych turniejów.

Warto przypomnieć, że trochę wcześniej, bo 13 września br. odbył się wojewódzki etap turnieju 1 na 1 organizowa-

ny przez Polski Związek Piłki Nożnej pod nazwą „Łączy nas piłka”. Miał on miejsce na Stadionie Miejskim im. Jana Wesołowskiego w Wąbrzeźnie. Klub Futgol reprezentowała Zuzia Zając. Zgodnie z komentarzem trenera Rafała Dworeckiego: – Nasza zawodniczka świetnie wywiązała się ze swojego zadania. Jej udziałem było tyle samo zwycięstw, co porażek. Walczyła ambitnie i należą się wielkie brawa dla niej – mówi trener.

Mecze rozgrywane w pojedynkę są szczególnie trudne. Każdy najmniejszy błąd dużo kosztuje. Jednak każde kolejne zwycięstwo czy porażka jest w każdej wersji – indywidualnie lub zespołowo – pouczającym doświadczeniem, które pozwala wyciągnąć konstruktywne wnioski i wykorzystać je w przyszłości.

**B. Walas
fot. Futgol
Dębowa Łąka**

Wąbrzeźno

Rowery coraz popularniejsze

Ilość rowerów i hulajnóg przed szkołami udowadnia, że dzieci i młodzież szkolna bierze na poważnie aktywność ruchową.

W czerwcu br. pisaliśmy o akcji Rowerowy Maj, czyli udziale najmłodszych naszej społeczności w największej w Polsce kampanii promującej zdrowy styl życia i zrównoważoną mobilność wśród dzieci przedszkolnych, uczniów szkół podstawowych oraz grona nauczycielskiego. Rowerowy Maj, poprzez zabawę połączoną z elementami rywalizacji, popularyzuje rower jako środek transportu do szkoły, uczy dobrych i zdrowych nawyków, które utrzymują się rów-

nież po zakończeniu kampanii. I właśnie ten aspekt przykuł naszą uwagę. W końcówce września odnotowujemy mnóstwo jednośladów, które wręcz nie mieszczą się w stojakach przed szkołami. Fakt ten dowodzi, że dotarcie do szkoły rowerem, czy hulajnogą to naturalna kolej rzeczy.

Rozmawiamy na ten temat z licealistą, który twierdzi: – Mam rewelacyjną trasę z Osiedla Ptasiego do szkoły. Jadę sobie nad jeziorem i oddycham czystym powietrzem. Nie muszę wsiadać

do samochodu i dopasowywać się do wszystkich domowników odwożonych do miejsca pracy i nauki, czekając niekiedy kilkanaście minut. W połowie tego czasu jestem na miejscu i bardzo mi się to podoba. Nawet drugie śniadanie lepiej smakuje i pewnie ma to jakiś związek z rowerem, bo wcześniej często dostawałem burę od rodziców za przynoszenie kanapek z powrotem do domu. Jeżdżę do szkoły z kumplami i jest bardzo fajnie. Mam nadzieję, że będziemy

w ten sposób docierać do szkoły przez cały rok, a jeśli pojawi się lód i śnieg to wolę iść niż jechać samochodem – przyznaje chłopak.

Babcia tegoż licealisty dodaje: – Nie wiem czy to majora akcja spowodowała zmianę w myśleniu mojego wnuka, ale bardzo się cieszę, bo wreszcie ma apetyt, energię i ogólną chęć do życia. Wcześniej bywało z tym różnie. Sama optuję za kontaktem z naturą. Im więcej, tym lepiej. Nikomu taki tryb życia nie

zaszkodzi. Za to tryb siedzący i wpatrywanie się w smartfony oraz podjadanie chipsów mają raczej kiepskie perspektywy – podkreśla kobieta.

Jeżeli większość jeżdżąca rowerami dotrzyma słowa i w ten sposób będzie na stałe docierać do szkoły, nie trzeba będzie się martwić o ich zdrowie i kondycję fizyczną.

**Tekst i fot. B. Walas
oraz fot. archiwum
wabrzezno.com**